

Livet är inte bara arbete

Nervös och stirrig var jag ”peppad” till bristningsgränsen inför en av studieårens största tentor. I förberedelserna ingick att gå på toaletten för att tömma blåsan.

Då jag stod där grämde jag mig över allt tramsigt klotter som skrivits på väggen, även på denna bildningens högborg, på Sveavägen i Stockholm.

Så helt plötsligt dök det upp bland alla de andra, klottret som skulle bli mitt livsdevis:

”To be or not to be”
(Shakespeare)

”To be is to do”
(Kirkegaard)

”To be do be do”
(Frank Sinatra)

Trots mitt nervösa tillstånd minns jag att jag gapskrattade. Under några korta sekunder var tentamensängesten som bortblåst.

Snart nog kom allvaret och jag sjönk djupt ner i formler och beräkningar. Emellanåt styrde dock en våldsamt kraft in över mig: Jag lämnade formlerna för några sekunder och tänkte på klottret.

Mina tankar svävade ut. Bit för bit kom jag underfund med att klottret inte bara var en sanslöst rolig ordlek. Det var ett livets sanning, nedklottrat av någon okänd på en herrtoalett! Livet går ju inte bara ut på att prestera, man måste filosofera och ha lite kul också! Allt är ju inte bara tentor i ekonomisk styrning och allt vad det leder till.

När tentan var över var jag missnöjd med hur det hade gått. Jag tyckte jag hade varit okoncentrerad. I stor ångest gruvade jag mig inför dagen då jag sannolikt inte skulle finna mitt namn på listan över de som klarat den viktiga tentan. Jag började så smått planera för omtenta med allt det strul som detta innebar för planeringen av tillvaron.

Så kom resultatet: ”Väl godkänd”. Professorn motiverade det med att jag resonerat kring problemen på ett avslappnat och kreativt sätt.

Tanken infann sig: Kanske hade mina små ”vilostunder” och mitt stilla fnitter under hela provets gång givit just den distans som behövdes emellanåt under den 8 timmar långa tentan för att göra en storprestation.

Efter den händelsen har citaten blivit en ledstjärna för mig:

Shakespeares citat lär oss att det är viktigt att ägna tid åt att **fundera lite över livet** och meningen med tillvaron. Han ville lära oss stanna upp och ”betrakta” för att finna inre styrka.

Kirkegaard säger oss att man kan **finna inspiration i själva arbetet** och att det i sig skänker livet glädje och mening.

Frank Sinatra lärde oss vikten av att **koppla av och leka** för att orka vara kreativa i våra värv.

Ju längre jag lever förstår jag att vi behöver alla tre företeelserna i toalettцитatet för att bli lyckliga och samtidigt produktiva för omgivningen. Som tur var lärde jag mig detta redan våren 1973 och inte nu i medelåldern som många andra gör.

Den store industriledaren Percy Barnevik har uttalat sig i ämnet. Han sade att det är ett stort problem att många företagsledare inte har några intressen vid sidan av arbetet. Detta är en stor brist som speglas i dålig förmåga att lösa allvarliga sociala problem i näringslivet.

Jag håller med honom och jag känner igen företeelsen: Varje gång jag möter någon som har mage att skryta över att han/hon arbetar 80 timmar i veckan tänker jag "vilken felprioriterare!" Min aktning för vederbörande gör sedan en djupdykning. Ofta får jag den bekräftad då personen i fråga senare uttrycker förakt för "folk som inte förstår" eller är irriterad över "alla som inte gör något". Detta trots att det är hans uppgift som chef att se till att folk förstår och handlar.

För att lyckas med det man håller på med måste man kunna lyssna på andra och förstå deras problem och behov. Det kan vara kunders, medarbetares, vänners, leverantörers, taxeringintendenter - ja, alla som ingår i det stora maskineri som vi är del av. Hur kan man finna empati för dessa människor om man *bara* jobbar?

För att förstå andra måste vi vidga våra vyer genom att läsa böcker, sjunka in i konst, musik, poesi och aktivt arbeta i sociala grupper som inte har med arbetet att göra. I grupper där man själv intar en annan roll än i vardagen.

Det är helt enkelt som Frank Sinatra-citatet säger viktigt att koppla av. Även som vuxen måste man få rasa, "sväva fritt" och göra sådant som inte är så himla nödvändigt. Det skapar kreativitet som sedan kommer till sin rätt i arbetet.

En del av det sista citatet "To be do be do" är att hålla kroppen i trim genom fysisk lek. Uttrycket "en sund själ i en sund kropp" visar sig hålla alltmer enligt nya psykomedicinska rön.

Till sist, kära medelålders vän, tänk också på att Du skall leva ett trevligt och aktivt liv med barnbarn och andra nya vänner även *efter* det Du är 65 år. Eller är Du en sådan som tror att det är "fint" att stupa på sin post i en hjärtinfarkt när man är 53?

To be do be do!

Ben Olander